

Rada
Evropské unie

Brusel 25. listopadu 2020
(OR. en)

13354/20

PI 83
MI 523
IND 223
COMPET 594
RECH 467
DIGIT 138
AUDIO 51
CULT 76
AGRI 441
SEMENCES 13
SAN 424
PHARM 60
WTO 342
COMER 186

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	25. listopadu 2020
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2020) 760 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Maximální využití inovačního potenciálu EU Akční plán pro duševní vlastnictví na podporu oživení a odolnosti EU

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2020) 760 final.

Příloha: COM(2020) 760 final

V Bruselu dne 25.11.2020
COM(2020) 760 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**Maximální využití inovačního potenciálu EU
Akční plán pro duševní vlastnictví na podporu oživení a odolnosti EU**

1. VÝZVA DO BUDOUCNA: VYUŽITÍ DUŠEVNÍHO BOHATSTVÍ EVROPY K POSÍLENÍ OBNOVY A ODOLNOSTI

Nehmotná aktiva, jako jsou vynálezy, umělecká a kulturní tvorba, značky, software, know-how, obchodní postupy a údaje, **jsou základními pilíři dnešního hospodářství**. Za poslední dvě desetiletí se objem ročních investic do těchto „produktů duševního vlastnictví“¹ v EU zvýšil o 87 %, zatímco objem hmotných (nebytových) investic se zvýšil pouze o 30 %. Investice do nehmotných aktiv byly rovněž významně méně ovlivněny ekonomickou krizí v roce 2008².

Práva duševního vlastnictví, tj. patenty, ochranné známky, průmyslové vzory, autorská práva a práva související s právem autorským, zeměpisná označení a odrůdová práva, jakož i pravidla ochrany obchodního tajemství pomáhají podnikatelům a společnostem zhodnocovat jejich nehmotná aktiva. V dnešním hospodářství závisí průmyslové výrobky a postupy stále více na nehmotných aktivech chráněných právy duševního vlastnictví a dobrá správa duševního vlastnictví se stala nedílnou součástí každé úspěšné obchodní strategie. **Průmyslová odvětví, která intenzivně využívají duševní vlastnictví**, hrají zásadní úlohu v hospodářství EU a **nabízejí společnosti cenná a udržitelná pracovní místa**. Odvětví intenzivně využívající práva duševního vlastnictví představují v současné době téměř 45 % evropského HDP a přímo přispívají k vytváření téměř 30 % všech pracovních míst³. Mnoho **evropských průmyslových ekosystémů** se neobejde bez účinné ochrany duševního vlastnictví a účinných nástrojů pro obchodování s nehmotnými aktivy.

Duševní vlastnictví je hlavním aktivem, aby EU mohla soutěžit globálně. Počet přihlášek práv duševního vlastnictví je na celém světě na vzestupu. Stejný trend lze zaznamenat v EU. Mezi lety 2010 a 2019 vzrostl počet udělených evropských patentů přibližně z 58 000 na 137 000 – přesto je nárůst méně markantní než v jiných částech světa, zejména v Asii, kde ekonomiky Evropy ve vytváření duševního vlastnictví rychle dohánějí.

EU má prostředky k tomu, aby zůstala v globálním závodě o technologické prvenství konkurenceschopná. Má rovněž spolehlivý rámec pro duševní vlastnictví. Například mechanismus jednotné žádosti umožňuje získat a vymáhat práva z ochranných známek, průmyslových vzorů a odrůdovou ochranu v celé Evropě. Kvalita patentů udělených v Evropě patří k nejvyšším na světě⁴. Evropští inovátoři jsou průkopníci ekologických technologií⁵. Celosvětově drží velkou část ekologických patentů⁶ a mají zvláště silná portfolia duševního vlastnictví v oblasti technologií, jako je adaptace na změnu klimatu, zachycování a ukládání CO₂, úprava vody a zpracování odpadů⁷. Evropské společnosti rovněž vedou v konkrétních digitálních technologiích, jako jsou technologie v oblasti konektivity.

---

¹ Podle standardů SNA2008 / ESA2010 jsou v systémech národních účtů v rámci kategorie aktiv „produkty duševního vlastnictví“ zachycena různá konkrétní nehmotná aktiva, jako je výzkum a vývoj, geologický průzkum, počítačové programové vybavení (software) a databáze a původní kulturní a umělecká díla.

² Unlocking investment in intangible assets (Usnadňování investic do nehmotných aktiv), [GŘ pro hospodářské a finanční záležitosti, diskusní dokument 047](#), květen 2017.

³ [Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the EU](#), EUIPO a EPO 2019.

⁴ „Hidden treasures. Mapping Europe’s sources of competitive advantage in doing business“, D. Kalff, A. Renda, Centrum pro evropská politická studia (CEPS), Brusel 2019, s. 59; viz také [Zpráva Evropského patentového úřadu o kvalitě z roku 2018](#).

⁵ [Srovnávací přehled investic průmyslových podniků do výzkumu a vývoje v EU pro rok 2019](#).

⁶ Podíl žádostí o smlouvu o patentové spolupráci v souvislosti se společenskými výzvami. Viz oddíl o klimatu a životním prostředí ve [zprávě o výkonnosti EU v oblasti vědy, výzkumu a inovací v roce 2020](#).

⁷ Viz: [Climate change mitigation technologies in Europe – evidence from patent and economic data](#), Evropský patentový úřad 2015.

Je nutné dále posilovat naše silné stránky modernizací rámce EU tam, kde je to třeba, a zavádět dobře nastavené politiky v oblasti duševního vlastnictví, které podnikům pomohou maximálně využít jejich vynálezy a tvorbu a zároveň zajistí, aby vynálezy a tvorba sloužily hospodářství a společnosti jako celku. V EU je hodně vynalézavosti a kreativity: proto je nutné maximalizovat pobídky k využití tohoto potenciálu a **nasměrovat naše podniky k hospodářské obnově⁸ a globálnímu zelenému a digitálnímu vedení Evropy.**

Některým z nejdůležitějších **sociálních výzev** naší doby, jako je umožnění zelené transformace nebo zajištění řádné zdravotní péče pro všechny, **nelze čelit bez inovativních řešení.** Například rozvoj obnovitelných a nízkouhlíkových energetických ekosystémů závisí na rychlém vývoji a zavedení špičkových technologií, jakož i na účinných nástrojích pro sdílení kritických nehmotných aktiv, jako jsou data. Rozvoj prospívajících zdravotnických ekosystémů v Evropě vyžaduje transparentní systém pobídek v oblasti duševního vlastnictví, který bude posilovat inovace a zároveň zajistí účinný přístup k cenově dostupným léčivům. Kulturní a kreativní odvětví se neobejdou bez účinné ochrany duševního vlastnictví⁹.

Krise COVID-19 ukázala závislost EU na kritických inovacích a technologiích a připomněla Evropě význam účinných pravidel a nástrojů v oblasti duševního vlastnictví k zajištění rychlého zavedení kritických výsledků duševního vlastnictví. Práva duševního vlastnictví a jejich role v konkurenčním a inovačním evropském farmaceutickém průmyslu jsou rovněž součástí nové farmaceutické strategie pro Evropu¹⁰.

Technologická revoluce – ekonomika a společnost založené na datech, využívání umělé inteligence, rostoucí význam nových technologií, jako je blockchain, 3D tisk a internet věcí, jakož i vývoj nových podnikatelských modelů, jako je ekonomika platform a datové a oběhové hospodářství založené na datech – nabízí jedinečnou příležitost k modernizaci našeho přístupu k ochraně našich nehmotných aktiv. V posledních desetiletích došlo k významnému pokroku při vytváření jednotného trhu pro duševní vlastnictví, které hospodářství EU přináší mnoho výhod. Máme k dispozici celou řadu nástrojů umožňujících přinést společnosti inovativní řešení¹¹. Přesto však existují nedostatky a slabé stránky v tom, jak si podniky v EU chrání svůj nehmotný kapitál a využívají jej ku prospěchu evropské společnosti.

Identifikovali jsme **pět výzev**:

- Za prvé, i přes velký pokrok je část **systemu duševního vlastnictví EU stále ještě příliš roztržitá** a zahrnuje složité a nákladné postupy, které jsou někdy nejasné.

Evropské patenty jsou předmětem drahých vnitrostátních validačních postupů a souběžně probíhajících soudních sporů v několika zemích EU. U léčivých přípravků je na vnitrostátní úrovni k dispozici pouze ochrana prostřednictvím dodatkových ochranných osvědčení (dále jen „DOO“). Je třeba zlepšit ochranu průmyslových vzorů a zeměpisného označení. Pokud je k ochraně práv duševního vlastnictví potřebná registrace, řízení na jednom správním místě nabízející správný rozsah by mělo být normou, nikoli výjimkou.

---

⁸ Studie ukazují, že malé a střední podniky, které využívají práva duševního vlastnictví, rostou rychleji a jsou odolnější vůči hospodářským krizím – [Rychle rostoucí podniky a práva duševního vlastnictví](#), EUIPO a EPO 2019.

⁹ Dodatek I obsahuje mapu znázorňující úlohu odvětví s intenzivním využitím práv duševního vlastnictví v ekosystémech.

¹⁰ [COM\(2020\) 761](#)

¹¹ Například jednotná žádost dnes umožňuje chránit ochrannou známku, průmyslový vzor nebo odrůdu rostlin v celé EU a existují společná pravidla ochrany obchodních tajemství.

V rámci digitální transformace je dobře nastavená ochrana průmyslových vzorů v digitálním prostředí ještě naléhavější. Například pro zajištění bezproblémového přijetí technologií 3D tisku potřebujeme jasnou ochranu souborů 3D tisku a upřesnění omezení při soukromém využívání průmyslových vzorů. Potřebujeme jasné odpovědi na nové otázky, např. jak chránit vynálezy vyvinuté nebo realizované s využitím umělé inteligence¹² a jak zajistit, aby opravy nebo opětovné použití nebyly blokovány nekalými nebo nadměrně omezujícími praktikami v oblasti duševního vlastnictví¹³. Zároveň potřebujeme více využívat potenciál, který nabízejí nové technologie, jako je umělá inteligence a blockchain, abychom zvýšili účelnost našich systémů duševního vlastnictví.

- Za druhé, příliš mnoho společností, **zejména malé a střední podniky**, a příliš mnoho výzkumných pracovníků **nevyužívá plně příležitosti**, které nabízí ochrana duševního vlastnictví.

Pouze 9 % malých a středních podniků v EU si zaregistrovalo práva duševního vlastnictví. Za současné krize počty registrací duševního vlastnictví poklesly na úkor konkurenceschopnosti a odolnosti podniků. Nedávná analýza ukazuje, že neochota malých a středních podniků využívat práva duševního vlastnictví je do značné míry způsobena nedostatečnými znalostmi o duševním vlastnictví¹⁴. I v případě, že práva duševního vlastnictví využívají, je pro ně systém příliš nákladný, složitý a obtížně se v něm orientují.

Vedle nízké úrovně ochrany svého duševního vlastnictví nevyužívají malé a střední podniky všech jeho výhod komerčně. Finanční analytici a investoři považují duševní vlastnictví za klíčové aktivum v hodnotě firmy a za ukazatel jejich technologických a růstových schopností. Nicméně malé a střední podniky intenzivně využívající znalosti, které hledají financování svého provozu, často nepřijímají vhodné strategie v oblasti duševního vlastnictví, které by jim pomohly zhodnotit jejich nehmotný kapitál. Pro finanční sektor je ocenění patentů nebo ochranné známky klíčové, neboť věritel či investor se zajímá hlavně o směřitelné zajištění¹⁵ a monopolní právo samotné je přitahuje méně.

Dobrá správa duševního vlastnictví je potřebná také na podporu valorizace a zavádění výsledků výzkumu a vývoje v Evropě. Přestože např. 26 % hodnotných výzkumných publikací z oblasti umělé inteligence pochází z Evropy, jsou z Evropy pouze čtyři ze třiceti nejvýznamnějších žadatelů (13 %) a 7 % podniků žádajících o patenty v oblasti umělé inteligence na celém světě¹⁶.

- Za třetí, **nástroje usnadňující přístup k duševnímu vlastnictví** (a tedy umožňující využívání a rozšiřování technologií) **nejsou dostatečně rozvinuté**.

Krise COVID-19 ukázala naši závislost na kritických inovacích a technologiích, zejména ve zdravotnictví. EU by měla zdokonalit své nástroje, aby zajistila dostupnost těchto inovací a technologií tam, kde jsou potřebné, a zároveň zajistila přiměřenou návratnost investic.

Poskytnutí licence u patentů, jejichž využití je nezbytné k dodržení technických norem (dále jen „patenty SEP“), je často složité a nákladné jak pro majitele patentů, tak i pro ty, kdo technologii provádějí. Vzhledem k rostoucímu významu patentů SEP (je např. podáno více

¹² Studie o trendech a vývoji v umělé inteligenci [Challenges to the IPR framework](#), studie provedená institucemi IVIR a JIPP, listopad 2020.

¹³ Viz příslušné požadavky podle prováděcích nařízení o ekodesignu zavedené v říjnu 2019 C(2019) 2120-7, C(2019) 5380, C(2019) 6843.

¹⁴ Malé a střední podniky, které nevlastní práva duševního vlastnictví, uvedly nedostatečné znalosti o duševním vlastnictví jako hlavní důvod, proč neusilují o registraci (38 % respondentů). [Srovnávací přehled duševního vlastnictví týkající se malých a středních podniků, EUIPO 2019](#).

¹⁵ Jeho cílem je často jej prodat nebo poskytnout licenci na něj, a nehmotné aktivum tak zpeněžit.

¹⁶ [Report Science, Research and Innovation Performance of the EU 2020](#).

než 95 000 unikátních patentů a žádostí o patent pro aplikace podporující technologii 5G¹⁷) je potřebný mnohem jasnější a předvídatelnější rámec, který bude povzbuzovat jednání v dobré víře spíše než soudní spory.

Ačkoli sdílení údajů nabývá v mnoha odvětvích na významu, je třeba ještě objasnit důsledky rámce duševního vlastnictví pro sdílení údajů.

- Za čtvrté, i přes pokračující pokusy zvrátit tento stav **stále bují padělání a pirátství**, včetně forem využívajících digitální technologie.

Dovozy padělaného zboží a nedovolených napodobenin do EU dosahují výše 121 miliardy EUR, což představuje 6,8 % dovozu do EU v roce 2016 (v porovnání s 5 % dovozu do EU v roce 2013)¹⁸. Každoročně to působí přímé ztráty obrátu ve výši 50 miliard EUR a přímé ztráty 416 000 pracovních míst¹⁹. Kybernetické krádeže obchodních tajemství v EU mají podle odhadů na svědomí ztráty ve výši 60 miliard EUR²⁰.

- **Na celosvětové úrovni rovněž chybí rovné podmínky** a unijní podniky často prohrávají, když podnikají v zahraničí.

Některé země mimo EU nechrání duševní vlastnictví dostatečně, často ke škodě podniků v EU. **EU musí využít svého potenciálu a začít určovat normy v celosvětovém měřítku.** Musí zvýšit úsilí v boji proti zneužívajícím praktikám, jako jsou registrace práv duševního vlastnictví nikoli v dobré víře a jiná zneužití duševního vlastnictví. Především musí jít příkladem: rozvíjet nejmodernější regulační řešení globálních záležitostí, jako je poskytování licencí na patenty SEP, nebo způsob, jakým mohou být sdíleny údaje.

V reakci na těchto pět výzev a na základě připomínek členských států a zúčastněných stran²¹ určuje tento akční plán **pět klíčových oblastí zaměření** s konkrétními návrhy na opatření s cílem:

- modernizovat systém ochrany duševního vlastnictví,
- povzbuzovat využívání a zavádění duševního vlastnictví, zejména malými a středními podniky,
- usnadnit přístup k nehmotným aktivům a jejich sdílení a současně zaručit přiměřenou návratnost investic,
- zajistit lepší vymáhání práv duševního vlastnictví a
- zlepšit rovné podmínky na celosvětové úrovni.

2. LEPŠÍ OCHRANA DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

První prioritou je **zajistit, aby inovátoři v EU měli přístup k rychlým, účinným a cenově dostupným nástrojům ochrany.** Musíme tedy udělat více pro to, abychom vyřešili omezili roztržitost systému a zjednodušili ho. Rovněž musíme zajistit, aby byla naše pravidla zcela v souladu s potřebami nové ekologické a digitální ekonomiky.

¹⁷ [Fact finding study on patents declared to the 5G standard](#), IPIytics, 2020.

¹⁸ [Trends in Trade in Counterfeit and Pirated Goods](#), OECD a EUIPO 2019.

¹⁹ [Status Report on IPR infringement](#), EUIPO 2020: průměrné roční údaje, období 2013–2017.

²⁰ [The scale and impact of industrial espionage and theft of trade secrets through cyber](#), 2018.

²¹ Tento akční plán vychází ze zpětné vazby k jeho [cestovní mapě](#) a z připomínek vznesených členskými státy a zúčastněnými stranami, a to jak písemně, tak i při diskusích v průběhu konferencí o budoucí politice v oblasti duševního vlastnictví, jakož i během cílených diskusí v Parlamentu a Radě.

Aby se tak stalo, musíme zabezpečit **zavedení jednotného patentového systému**. Vznikne tím jedno správní místo pro podniky, což značně usnadní patentování v EU, posílí transparentnost a usnadní poskytování licencí. Získání jednotného patentu (zahrnujícího až 25 členských států)²² a jeho udržování po obvyklou dobu bude stát přibližně 10 000 EUR, přibližně šestkrát méně, než dnes stojí získání a udržování ekvivalentní ochrany. Kromě toho centralizované soudní spory před novým Jednotným patentovým soudem zlepší právní jistotu a nebude docházet k souběžným řízením v několika členských státech, čímž se významně sníží náklady na soudní spory. Jednotný patentový systém tak bude klíčovým nástrojem pro průmyslovou obnovu EU, zejména pro ekosystémy obnovitelné energie, elektroniky, letectví a obrany a mobility.

Pro zajištění zavedení jednotného patentového systému chybí hlavní krok, kterým je ratifikace dohody o Jednotném patentovém soudu Německem, která nyní bude možná díky nedávnému rozhodnutí německého ústavního soudu²³. Po dokončení procesu ratifikace bude Komise spolupracovat s Evropským patentovým úřadem a členskými státy, aby ve smluvních členských státech zprovoznila jednotný patentový systém²⁴. Rovněž bude členským státům, které se doposud nezapojily, doporučovat, aby do nového systému vstoupily.

S patenty úzce souvisejí **dodatková ochranná osvědčení (DOO)**, která nabízejí dodatečné období ochrany duševního vlastnictví pro patentované léčivé přípravky a přípravky na ochranu rostlin, u nichž se provádějí zdlouhavá klinická hodnocení a registrační řízení. Po zavedení „výjimky z DOO“ v roce 2019²⁵ Komise v nedávné době finalizovala podrobné hodnocení režimu DOO²⁶. Ukazuje, že i přes svou důležitost trpí systém DOO roztržitým prováděním v členských státech. To vede k neúčinnosti a nedostatečné transparentnosti a předvídatelnosti, což je překážkou pro inovátory a výrobce generik, a nakonec i ke škodě pacientů. Komise posuzuje způsoby jak tyto nedostatky vyřešit, včetně možnosti zavedení jednotného mechanismu udělování DOO a/nebo vytvoření jednotného DOO.

V souvislosti s novou farmaceutickou strategií pro Evropu provádí Komise rovněž důkladnou analýzu toho, jak dále optimalizovat pobídky a odměny, aby se zvýšily inovace, vyřešily neuspokojené potřeby, dále podpořila cenová dostupnost zajištěním rychlého zavedení na trh, jakož i soustavná dodávka léčiv, včetně generik a biogenerik. Inovace v této oblasti by měly odpovídat potřebám a být dostupné všem pacientům, kteří z nich mohou mít prospěch. V této souvislosti se rovněž zabývá režimem léčiv pro vzácná onemocnění a pediatrických léčiv²⁷ a Bolarovou výjimkou²⁸.

---

²² Jednotný patentový systém je realizován v posílené spolupráci 25 účastnických členských států (všechny členské státy EU s výjimkou Španělska a Chorvatska).

²³ [Usnesení ze dne 13. února 2020](#), 2 BvR 739/17, zveřejněné 20. března 2020.

²⁴ Kromě ratifikace smlouvy o Jednotném patentovém soudu Německem bude potřebná také dohoda členských států o zahájení „období prozatímního provádění“. Umožní se tím finalizace institucionálního a praktického vzniku soudu ještě před úplným spuštěním jednotného patentového systému. V souladu s nařízením (EU) č. [1257/2012](#), kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, budou muset Komise a Evropský patentový úřad také uzavřít pracovní dohodu zajišťující úzkou spolupráci při provozu jednotného patentového systému. Nepředpokládá se, že by odchod Spojeného království z EU zavedení jednotného patentového systému zbrzdil.

²⁵ [Nařízení \(EU\) 2019/933](#), kterým se mění nařízení (ES) č. 469/2009 o dodatkových ochranných osvědčeních pro léčivé přípravky.

²⁶ Hodnocení systému dodatkových ochranných osvědčení EU – SWD/2020/8508

²⁷ [Nová průmyslová strategie pro Evropu](#), COM(2020) 102 final, s. 14; „[Cestovní mapa Léčiva – bezpečné a cenově dostupné léčivé přípravky \(nová strategie EU\)](#)“.

²⁸ Bolarova výjimka slouží jako obrana proti porušování patentů, která se týká zejména léčiv, kde může být patentovaný vynález využíván – po omezenou dobu před koncem období ochrany patentu – třetí stranou pouze pro účely výzkumu a testování a pro získání požadovaných schválení správních úřadů.

Po úspěšné reformě právních předpisů EU v oblasti ochranných známek²⁹ zahájí Komise **přezkum právních předpisů EU v oblasti ochrany průmyslových vzorů**. Cílem je zlepšit přístupnost a cenovou dostupnost ochrany průmyslových vzorů v EU, zejména v ekosystémech výroby textilií, nábytku a elektroniky, a zajistit, aby režim ochrany průmyslových vzorů lépe podporoval přechod na digitální a ekologickou ekonomiku. Průmyslový vzor je to, co dělá výrobek přitažlivým, a dobře navržené výrobky dávají výrobcům významnou konkurenční výhodu. Výsledky nedávného hodnocení³⁰ právních předpisů EU upravujících ochranu průmyslových vzorů³¹ ukazují, že ačkoli systémy průmyslových vzorů fungují v EU celkově dobře, existují zde stále některé nedostatky. Postupy registrace jsou zčásti zastaralé a v některých případech zahrnují zbytečnou administrativní zátěž. Ochrana nových forem průmyslových vzorů (např. animované průmyslové vzory, grafická uživatelská rozhraní) není dostatečně jasná. Problematická je rovněž nejasná oblast působnosti práv na průmyslové vzory, zejména s ohledem na rostoucí využívání 3D tisku nebo vymáhání práv na průmyslové vzory u zboží v tranzitu přes EU, které je porušuje. V důsledku jen částečné harmonizace ochrany průmyslových vzorů u součástí komponentů používaných na opravu složitých výrobků je pak hospodářsky významný trh s náhradními díly stále silně roztržštěný, což těžce narušuje hospodářskou soutěž a brzdí přechod k udržitelnější a ekologičtější ekonomice.

Evropa také potřebuje **nový přístup ke způsobu ochrany zeměpisných označení**. Zeměpisná označení jsou názvy výrobků souvisejících s přírodním prostředím a s *know-how* místních výrobců. Jsou součástí evropského kulturního dědictví a přispívají k sociální, environmentální a ekonomické udržitelnosti hospodářství venkova³², někdy se také nazývají „venkovská práva duševního vlastnictví“. Zeměpisná označení mají velkou hospodářskou hodnotu v odvětví zemědělství. V roce 2017 dosáhly zemědělsko-potravinářské výrobky a nápoje, jejichž názvy jsou v EU chráněny jako zeměpisná označení, obrátu na území EU ve výši 74,76 miliardy EUR, tedy 7 % z celkového obrátu v evropském odvětví potravin a nápojů. Kromě toho představují zeměpisná označení 15,5 % celkového vývozu zemědělsko-potravinářských výrobků v EU, a to s vyšší prodejní premií u chráněných názvů výrobků³³. Mají však stále nevyužitý potenciál. Stávající pravidla ochrany a vymáhání by mohla být přesnější a úloha členských států a Komise v procesu registrace by mohla být určena lépe. Navíc pro různé druhy zemědělských výrobků existují různé systémy zeměpisných označení. Na základě výsledků probíhajícího hodnocení³⁴ bude Komise hledat způsoby, jak **posílit, modernizovat, zjednodušit a lépe vymáhat zeměpisná označení pro zemědělské produkty, potraviny, vína a lihoviny**.³⁵

V současné době má jen několik členských států zavedena pravidla zajišťující ochranu zeměpisných označení pro nezemědělské produkty (jako jsou rukodělné výrobky). Na úrovni EU v současné době neexistuje jednotný mechanismus pro tato nezemědělská zeměpisná označení, jež jsou často důležitou součástí místní identity, přitahují cestovní ruch a přispívají ke vzniku pracovních míst. Nedávná studie³⁶ ukazuje, že harmonizovaný systém

²⁹ Evropský parlament dne 15. prosince 2015 schválil reformní balíček o ochranných známkách: https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property/trade-mark-protection_en.

³⁰ [Zpráva o hodnocení právních předpisů EU v oblasti ochrany průmyslových vzorů](#).

³¹ [Směrnice 98/71/ES](#) o právní ochraně (průmyslových) vzorů a [nařízení Rady \(ES\) č. 6/2002](#) o (průmyslových) vzorech Společenství.

³² Viz strategie [„od zemědělce ke spotřebiteli“](#), vyhlášená Komisí na posílení udržitelnosti kritérií pro zeměpisná označení:

³³ [Hodnocení \(zemědělských\) zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit chráněných v EU](#), 2019.

³⁴ [Hodnocení \(zemědělských\) zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit chráněných v EU](#), 2019.

³⁵ Revize systému zeměpisných označení EU u zemědělských produktů a potravin, vína a alkoholických nápojů ([Konzultace k počátečnímu posouzení dopadů](#)).

³⁶ [Economic aspects of geographical indication protection at the EU level for non-agricultural products](#), 2020.

pro nezemědělské produkty by byl pro hospodářství EU přínosný. Pro spotřebitele by tyto výrobky byly lépe viditelné a byly by označeny jako autentické. Výrobcům by to mohlo pomoci udržet konkurenceschopnost, mohli by spolupracovat na nikových trzích a méně rozvinuté regiony by se tím posílily³⁷. Z těchto důvodů bude Komise v rámci celkové reformy systému zeměpisného označení na základě důkladného posouzení dopadů jejich potenciálních nákladů a přínosů zvažovat proveditelnost vytvoření **účinného a transparentního systému ochrany zeměpisného označení v EU pro nezemědělské produkty**. Rovněž by to EU umožnilo využívat všechny přínosy nabízené mezinárodním systémem označení původu a zeměpisných označení³⁸. Obecně by to znamenalo výhodu pro podporu uznávání zeměpisných označení EU na celém světě.

Systém **odřudových práv Společenství** hraje také zásadní úlohu v hospodářství EU. Spolehlivý systém odřudových práv povzbuzuje šlechtitele k vývoji nových odrůd, čímž přispívá k dosahování cílů Zelené dohody pro Evropu a cílů udržitelného rozvoje stanovených OSN. Komise i nadále **sleduje řádné uplatňování tohoto systému a usiluje o jeho další zlepšování tam, kde to bude potřeba**³⁹. Hodnocení právních předpisů upravujících odřudová práva Společenství z roku 2011 dospělo k závěru, že systém, který celkově funguje dobře, by měl být zachován, byť s některými pečlivě cílenými úpravami. Tento závěr podporují nedostatky⁴⁰ zjištěné v poslední době, které by mohly být ve střednědobém výhledu po vyhodnocení řešení v cílené revizi právních předpisů.

Kromě výše uvedených reforem Komise společně se zúčastněnými stranami a úřady na ochranu duševního vlastnictví prozkoumá **využití nových technologií**, jako je umělá inteligence a blockchain, **k dalšímu zlepšení účinnosti našich systémů duševního vlastnictví**. Nové technologie mohou totiž pomoci usnadnit ochranu duševního vlastnictví⁴¹, zlepšit transparentnost, umožnit snadnější distribuci licenčních poplatků⁴² a účinněji řešit padělání a pirátství. Aby se prozkoumal celý potenciál nových technologií a podpořilo se jejich využívání, povzbudí Komise **odvětvový dialog**, který má sloužit k propagaci a doprovázet řadu probíhajících iniciativ v této oblasti.

Digitální revoluce navíc vyžaduje, **abychom se zamysleli, jak a co má být chráněno**. **Technologie umělé inteligence** vytvářejí nová díla a vynálezy. V některých případech, např. v kulturním odvětví, se používání inovativních strojů může stát normou. Tento vývoj nastoluje otázku, jaká ochrana má být poskytnuta výrobkům vytvořeným za pomoci technologií umělé inteligence. V Evropě i v mezinárodním měřítku probíhají diskuse o dopadu umělé inteligence na práva duševního vlastnictví (viz oddíl 6). Dnes zveřejněná studie⁴³ zdůrazňuje potřebu rozlišovat mezi vynálezy a tvorbou vytvořenými za pomoci technologií umělé inteligence a vynálezy a tvorbou vytvořenými pouze technologiemi umělé inteligence. I když jsou vynálezy a tvorba vytvořené autonomně technologiemi umělé

---

³⁷ Přesněji řečeno, zavedení ochrany zeměpisného označení v celé EU u nezemědělských produktů by dlouhodobě mohlo přinést celkový předpokládaný nárůst obchodu v rámci EU o přibližně 4,9–6,6 % stávajícího vývozu v rámci EU (37,6–50 miliard EUR). Předpovědi ukazují, že s jednotným systémem by mohla vzrůst regionální zaměstnanost o 0,12–0,14 % a že v EU jako celku by mohlo vzniknout 284 000 – 338 000 nových pracovních míst. Viz [Geographical indications for non-agricultural products. Cost of non-Europe report](#), 2019.

³⁸ Podle [Lisabonského systému pro mezinárodní registraci označení původu a zeměpisných označení](#) spravovaného Světovou organizací duševního vlastnictví.

³⁹ [Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the EU](#), EUIPO a EPO 2019.

⁴⁰ Zjištěno zejména z připomínek zúčastněných stran, analýzy rozhodnutí Soudního dvora EU, doporučení interinstitucionální pracovní skupiny.

⁴¹ Například urychlením předchozích zkoumání a postupů registrace.

⁴² Autorská práva na metadata, pokud jde o vlastnictví duševního vlastnictví i poskytování licencí na něj.

⁴³ Studie o trendech a vývoji v umělé inteligenci – [Challenges to the IPR framework](#) – Studie provedená institucemi IVIR a JIPP, listopad 2020.

inteligence stále ještě záležitostí budoucnosti, zastává Komise názor, že systémy umělé inteligence by neměly být považovány za autory ani vynálezce. Dokládá to také stanovisko zastávané Evropským patentovým úřadem ve věci Dabus⁴⁴. Studie rovněž ukazuje, že současný rámec EU pro duševní vlastnictví a Evropská patentová úmluva se jeví jako obecně vhodné pro řešení výzev, které představují vynálezy a tvorba vzniklé za pomoci umělé inteligence. Přesto však zde zůstávají nedostatky v harmonizaci⁴⁵ a prostor ke zlepšení.⁴⁶ Je třeba je řešit, aby mohla v oblasti umělé inteligence vzkvétat evropská excelence. Jako první krok Komise zmapuje a zanalyzuje všechny záležitosti a zahájí diskuse se zúčastněnými stranami. Výše uvedený odvětvový dialog by mohl v této souvislosti nabídnout užitečné fórum.

Dále Komise **zajistí jednotné a špičkové uplatňování pravidel**, ve spolupráci s členskými státy a zúčastněnými stranami.

V oblasti **autorských práv** se Komise zaměřuje na podporu včasného a účinného provedení a zavádění dvou nově přijatých směrnic o modernizaci rámce autorského práva EU⁴⁷. Klíčová součást této práce se týká provádění článku 17 směrnice o autorském právu, který stanoví zvláštní právní režim pro používání obsahu chráněného autorským právem platformami pro sdílení obsahu nahraného uživatelem. Komise uskutečnila rozsáhlý dialog se zúčastněnými stranami, aby shromáždila názory příslušných zúčastněných stran na hlavní témata týkající se uplatňování tohoto článku. Po zohlednění výsledků dialogu Komise v brzké době vydá pokyny, které členským státům poskytnou podporu při provádění tohoto ustanovení. V souvislosti se stávajícím rámcem autorského práva EU pracuje Komise rovněž s řadou zpráv vyplývajících z konkrétních ustanovení, jako jsou např. ustanovení o změnách v několika nástrojích pro autorské právo EU, včetně směrnice o době ochrany, směrnice o kolektivní správě práv, tzv. směrnice „Marrákeš“ a nařízení o přenositelnosti⁴⁸.

Pro rychle se rozvíjející trh biotechnologií je klíčové uplatňování **směrnice o biotechnologiích**⁴⁹. Biotechnologické patenty nabízejí zásadní pobídky, ale měly by být

---

⁴⁴ V roce 2018 byly u Evropského patentového úřadu podány dvě evropské patentové přihlášky. Obě označily za vynálezce stroj „DABUS“. Tyto dvě patentové přihlášky Evropský patentový úřad zamítl. Evropský patentový úřad usoudil, že vynálezcem označeným v evropském patentu musí být fyzická osoba. Evropský patentový úřad dále potvrdil výraz vynálezce jako označení fyzické osoby podle mezinárodně platného standardu. Proti těmto rozhodnutím bylo podáno odvolání.

⁴⁵ Studie například zdůrazňuje nedostatečnou harmonizaci pravidel pro autorství a vlastnictví autorských práv, což může vést k různým vnitrostátním řešením, pokud jde o díla vytvořená za pomoci umělé inteligence.

⁴⁶ Ve studii jsou např. uvedena doporučení přizpůsobit koncepci patentového práva, jako je inovativní krok a povinnost zveřejňování informací, vynálezům vytvořeným za pomoci umělé inteligence.

⁴⁷ [Směrnice \(EU\) 2019/790](#) o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES; [Směrnice \(EU\) 2019/789](#), kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, a kterou se mění směrnice Rady 93/83/EHS. Členské státy musí tyto směrnice provést do 7. června 2021.

⁴⁸ [Směrnice 2011/77/EU](#), kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících; [směrnice 2014/26/EU](#) o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online; [směrnice \(EU\) 2017/1564](#) o některých povolených způsobech užití některých děl a jiných předmětů chráněných autorským právem a právy s ním souvisejícími ve prospěch osob nevidomých, osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení; [nařízení \(EU\) 2017/1128](#) o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah.

⁴⁹ [Směrnice 98/44/ES](#) o právní ochraně biotechnologických vynálezů.

vydávány za oprávněných okolností. Směrnice o biotechnologiích nabízí v tomto směru vyvážený rámec, jehož uplatňování i nadále Komise sleduje.⁵⁰

Aby se zlepšil způsob, jakým jsou práva duševního vlastnictví v EU chráněna, Komise:

- podpoří rychlé spuštění systému **jednotného patentu**, aby vzniklo jedno správní místo pro ochranu a vymáhání patentových práv v celé EU (2021),
- optimalizuje **systém dodatkových ochranných osvědčení**, aby byl transparentnější a účinnější (první čtvrtletí 2022),
- modernizuje právní předpisy EU upravující **průmyslové vzory**, aby byly přístupnější a lépe podporovaly přechod na digitální a ekologickou ekonomiku (čtvrté čtvrtletí 2021),
- posílí systém ochrany pro **zeměpisná označení zemědělských produktů**, aby byl účinnější, a na základě posouzení dopadů zváží, zda navrhne systém ochrany EU pro **zeměpisná označení nezemědělských produktů** (čtvrté čtvrtletí 2021),
- vyhodnotí **právní předpisy týkající se odrůd rostlin** (čtvrté čtvrtletí 2022).

3. PODPORA ÚČINNÉHO VYUŽÍVÁNÍ A ZAVÁDĚNÍ DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ, ZEJMÉNA MALÝMI A STŘEDNÍMI PODNIKY

Přestože mohou chytré strategie duševního vlastnictví působit jako katalyzátor růstu, evropští inovátoři a tvůrci často nevyužívají výhody duševního vlastnictví. To kriticky podkopává schopnost EU inovovat a posilovat odolnost v klíčových oblastech hospodářství. Evropa by měla dále využívat hodnotu znalostí, které naše podniky průběžně vytvářejí, vyvíjejí a sdílejí, tím, že jim pomůže aktivněji řídit tato aktiva a usnadní jim lepší přístup ke kapitálu a financování.

Aby toho dosáhla, podnikne Komise tyto kroky:

- V krátkodobém měřítku bude společně s úřadem EUIPO nabízet finanční podporu nebo **poukazy na duševní vlastnictví** pro malé a střední podniky, které byly postiženy krizí COVID-19, a pomůže jim tak řídit jejich portfolia duševního vlastnictví. Tento program s rozpočtem ve výši dvaceti milionů⁵¹ EUR na jeden rok by měl být zahájen od 1. ledna 2021 a poskytne částečné úhrady za zápis ochranných známek a průmyslových vzorů do rejstříku a za prověřování duševního vlastnictví (přezkum nehmotných aktiv společností odborníkem a úvodní poradenství, jak tato aktiva spravovat strategicky).
- Současně zahájí⁵² **poradenství v oblasti duševního vlastnictví** upravené podle konkrétních potřeb v rámci programu Horizont Evropa, které bude pomáhat inovativním podnikům v různých fázích procesu výzkumu a inovací. Rovněž prozkoumá možnosti, jak rozšířit poradenství v oblasti duševního vlastnictví i o další výzkumné a investiční programy EU, včetně poradenského centra v rámci programu InvestEU. U vybrané skupiny velmi inovativních podniků Komise zkombinuje

⁵⁰ Zejména s cílem zajistit plné provedení [oznámení Komise o určitých člancích směrnice 98/44/ES o právní ochraně biotechnologických vynálezů](#) ze dne 3. listopadu 2016, k němuž se připojil Parlament a Rada, kterým se objasňuje, že výrobky získávané v podstatě biologickými postupy nelze patentovat.

⁵¹ Z programu COSME a zejména přebytečných finančních prostředků úřadu EUIPO.

⁵² Stávající program viz [IPA4SME](#).

strategické poradenství s finanční podporou, aby tyto podniky rozvíjely portfolia duševního vlastnictví⁵³.

- Z širšího hlediska a ve spolupráci s úřadem EUIPO poskytně přístup k informacím a poradenství o duševním vlastnictví založený na jednom správním místě⁵⁴. Úřad EUIPO⁵⁵ poskytně platformu, **Evropské informační centrum pro duševní vlastnictví**, která se propojí s jednotnou digitální branou a nabídne přístup ke všem důležitým informacím nejen o formalitách v oblasti duševního vlastnictví, ale také o souvisejících službách (např. podávání žádostí o ochranu doménového jména, zápis obchodních firem) a současně nabídne uživatelsky přívětivou evidenci pro malé a střední podniky. Komise rovněž sladí podporu a poradenství v oblasti duševního vlastnictví prostřednictvím svých různých podpůrných sítí pro malé a střední podniky⁵⁶, aby se k malým podnikům dostaly účinněji.
- Dále usnadní malým a středním podnikům **využívání jejich duševního vlastnictví, když se pokoušejí získat přístup k financování**. Přestože nehmotný majetek často patří mezi nejcennější aktiva, průzkum ukazuje, že není mnoho malých a středních podniků, které využívají své duševní vlastnictví, když se pokoušejí získat přístup k financování⁵⁷. Banky a rizikový kapitál nejsou příliš ochotné poskytovat financování na základě duševního vlastnictví jako aktiva a tuto averzi k riziku ještě zvýšila krize COVID-19. Nedávná studie ukazuje jednoznačný nedostatek v souvislosti s financováním malých a středních podniků využívajících jejich duševní vlastnictví⁵⁸. Komise s finanční komunitou projedná, jak by jim ocenění duševního vlastnictví mohlo pomoci, aby byla lépe zohledněna duševní aktiva malých a středních podniků⁵⁹. Pilotní projekt „technická hloubková analýza“ ohlášený ve strategii zaměřené na malé a střední podniky bude způsobem, jak otestovat ocenění duševního vlastnictví v širších technologických souvislostech⁶⁰. Na základě zkušeností se stávajícími mechanismy bankovních záruk⁶¹ Komise rovněž prozkoumá, jak by mohly být lépe využity záruky na podporu malých a středních podniků a tvůrců v projektech založených na duševním vlastnictví.

Kromě těchto činností orientovaných na malé a střední podniky zdůrazňuje sdělení Komise „Nový EVP pro výzkum a inovace“⁶² nutnost převést výsledky vynikajícího výzkumu Evropy do převratných inovací a **podporovat lepší správu duševního vlastnictví v širší**

---

⁵³ Komise tuto koncepci otestuje v projektu [„Překlenování finanční mezery pro začínající podniky a malé a střední podniky využívající práva duševního vlastnictví“](#).

⁵⁴ Aby měl každý malý a střední podnik snadný přístup k poradenství, jak je zdůrazněno ve strategii zaměřené na malé a střední podniky.

⁵⁵ Jde o iniciativu v rámci programu úřadu EUIPO pro malé a střední podniky, která bude rozvíjena v úzké spolupráci se Sítí duševního vlastnictví EU, jež zahrnuje úřad EUIPO a vnitrostátní úřady pro duševní vlastnictví členských států EU.

⁵⁶ Tito poradci pracují prostřednictvím sítí nebo poskytovatelů poradenství v síti Enterprise Europe Network, inovačních centrech, [klastrových sítích](#) nebo v Poradenském centru InvestEU (které vzniká ze stávajícího [Evropského centra pro investiční poradenství](#)).

⁵⁷ Podle [srovnávacího přehledu úřadu EUIPO týkajícího se malých a středních podniků](#) z roku 2019 se pouze 13 % malých a středních podniků vlastnicích práva duševního vlastnictví pokusilo použít nehmotná aktiva k získání financování: 9 % úspěšně a 4 % neúspěšně.

⁵⁸ Studie [„Financing intangibles: Is there a market failure?“](#), Evropská komise 2020.

⁵⁹ Lze toho dosáhnout v rámci programu InvestEU s využitím zkušeností získaných v projektu „Financování, učení, inovace a patentování pro kulturní a kreativní odvětví“ a v rámci studie [„Financing intangibles: Is there a market failure?“](#), Evropská komise 2020.

⁶⁰ [Sdělení Komise](#) Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky, COM(2020) 103 final, 10. března 2020.

⁶¹ Viz [Záruky InnovFin pro malé a střední podniky](#) nebo záruční nástroj pro kulturní a kreativní odvětví.

⁶² [Sdělení Evropského výzkumného prostoru \(EVP\)](#).

komunitě výzkumu a inovací. v tomto ohledu Komise zahájí informační kampaň s cílem podpořit zhodnocení duševního vlastnictví při oceňování společností investory. Komise bude např. aktualizovat své doporučení ke správě duševního vlastnictví při přenosu znalostí prostřednictvím hlavních zásad valorizace znalostí. K revizi se přiloží kodex pro inteligentní využívání duševního vlastnictví a zkombinuje se s podporou v rámci programu InvestEU určenou předkladatelům projektů formou odborného, finančního a právního poradenství, včetně poradenství o duševním vlastnictví.

Rovněž se učiní kroky, **aby bylo zajištěno, že duševní vlastnictví financované z veřejných prostředků bude využíváno spravedlivě a účinně.** Komise již spustila novou platformu na podporu valorizace výsledků výzkumu a inovací⁶³ financovaných z prostředků EU a platformu představující výzkum a inovace podporované EU, které řeší problematiku šíření koronaviru a podporují připravenost na další epidemie⁶⁴. Cílem je **zajistit, aby byly výsledky dosažené s využitím finančních prostředků EU použity ku prospěchu hospodářství EU.** Proto budou muset žadatelé v rámci programu Horizont Evropa v případě, že duševní vlastnictví výsledků výzkumu má být využito primárně v nepřírodných třetích zemích, vysvětlit, jak je to přesto v zájmu EU⁶⁵.

Kromě toho představuje ochrana duševního vlastnictví a šíření nových technologiích i nadále ústřední prvek významných projektů společného evropského zájmu v oblasti výzkumu a inovací a bude i nadále financována z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Rovněž je třeba **zlepšit podmínky pro podniky, aby mohly chránit a využívat duševní vlastnictví při zadávání veřejných zakázek,** a to s cílem stimulovat inovace a podpořit hospodářství. Členské státy by měly v příslušných případech zvážit ponechání duševního vlastnictví dodavatelům, pokud není v sázce převažující veřejný zájem nebo pokud nejsou zavedeny nekompatibilní strategie poskytnutí otevřené licence. Jak bylo oznámeno ve strategii zaměřené na malé a střední podniky, objasní Komise záležitosti týkající se duševního vlastnictví při zadávání veřejných zakázek v aktualizaci pokynů k zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení.

Aby se podpořilo uplatňování a využívání duševního vlastnictví, Komise:

- zajistí s úřadem EUIPO program **poukazů na duševní vlastnictví pro malé a střední podniky** pro účely financování zápisu práv duševního vlastnictví a strategického poradenství (první čtvrtletí 2021),
- v rámci programu „Horizont Evropa“ **spustí asistenční služby pro malé a střední podniky a rozšíří je i na jiné programy EU (2020+).**

4. SNADNĚJŠÍ PŘÍSTUP A SDÍLENÍ AKTIV CHRÁNĚNÝCH PRÁVEM DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

V dnešním hospodářství je důležitý snadnější a rychlejší přístup ke znalostem, údajům a technologiím, včetně znalostí, údajů a technologií chráněných právem duševního vlastnictví.

⁶³ Viz [Platforma výsledků programu Horizont](#).

⁶⁴ Viz Platforma pro [výzkum a inovace v oblasti koronaviru](#).

⁶⁵ Podobně byla v rámci Evropského obranného fondu (EDF) zavedena zvláštní ustanovení na ochranu výsledků finančně podporovaných činností v oblasti výzkumu a vývoje a jejich dostupnosti v EU. Zahrnují povinnost oznámit předem Komisi v případě převodu výsledků a souvisejícího duševního vlastnictví (a udělování výlučných licencí na výzkumné činnosti) nepřírodným třetím zemím nebo subjektům ve třetích zemích a povinnost refundovat finanční prostředky EU v případě, že by tento převod výsledků / duševního vlastnictví ohrožoval bezpečnost a obranné zájmy Unie a jejich členských států nebo cíle EDF.

Odolná, ekologická⁶⁶ a konkurenční ekonomika potřebuje nástroje k usnadnění přístupu ke kritickým technologiím chráněným právem duševního vlastnictví v dobách krize, k usnadnění poskytování licencí na autorské právo a patenty SEP a k podpoře sdílení údajů.

- *Lepší nástroje k usnadnění přístupu ke kritickému duševnímu vlastnictví v dobách krize*

Krize COVID-19 zdůraznila význam účinného systému duševního vlastnictví, který nabízí silné pobídky k inovacím a snadný přístup k duševnímu vlastnictví pro technologie. Financování výzkumu a vývoje a pobídky jsou potřebné pro zajištění rychlého vývoje a dostupnosti nových technologií, jako jsou vakcíny nebo nové způsoby léčby. Proto musíme s využitím lepších nástrojů zajistit, aby systém duševního vlastnictví umožňoval přístup ke kritickým technologiím, pokud je to potřebné, a zároveň zajišťoval přiměřenou návratnost investic pro inovátory.

Krize COVID-19 zatím ukazuje odolnost našeho systému duševního vlastnictví. Je to způsobeno z velké části silnou spoluprací mezi veřejnými a soukromými aktéry a různými iniciativami realizovanými za účelem zesílení vývoje a dostupnosti vakcín a dalších kritických dodávek.

Komise v souladu s usnesením Světového zdravotnického shromáždění⁶⁷ podporuje dobrovolné sdružování duševního vlastnictví, které souvisí s léčebnými metodami a očkovacími látkami pro léčbu onemocnění COVID-19⁶⁸, a udělování licencí k tomuto vlastnictví. Tyto programy by měly vycházet z dobrovolné účasti zajišťující široký a spravedlivý přístup v rámci jasných hranic a umožňující vlastníkům duševního vlastnictví vyváženě kompenzovat investice. Komise rovněž učinila kroky, aby podpořila spolupráci v soukromém sektoru za účelem účinného řešení nedostatku základních produktů a služeb⁶⁹ a aby zajistila dostupnost výsledků výzkumných a inovativních programů v EU a jejích členských státech, které jsou financovány z veřejných prostředků, zejména ke zvýšení výroby kritických materiálů⁷⁰.

Při pohledu do budoucna však Komise považuje za nutné zlepšit **nástroje**, které máme k dispozici, **abychom si poradili s krizovými situacemi.**

Komise hledá způsoby, jak podnítit **rychlé sdružování kritického duševního vlastnictví v dobách krize**, např. prostřednictvím nového systému poskytování licencí, který by kritické duševní vlastnictví kontrolovaně a dočasně zpřístupnil, aby mohla být rychle zvýšena výroba produktů chráněných právem duševního vlastnictví, včetně navýšení změnou účelu výroby.

Zároveň Komise vidí nutnost zajistit zavedení **účinných systémů pro vydávání nucených licencí**, které by se používaly jako **krajní prostředek** a bezpečnostní síť, pokud by selhaly všechny další snahy o zajištění dostupnosti duševního vlastnictví. Dohoda Světové obchodní organizace o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví umožňuje za stanovených podmínek vydávat nucené licence, tj. oprávnění vlády vydat žadateli povolení používat

---

⁶⁶ V oblasti údajů o životním prostředí (umožňujících vypracování analýzy životního cyklu) by údaje s kontrolou práv duševního vlastnictví měly být vyváženy s veřejným zájmem, aby bylo možné vypočítat environmentální stopu výrobků a organizací.

⁶⁷ [Usnesení Světového zdravotnického shromáždění 73.](#)

⁶⁸ [Sdělení Komise](#) – Strategie EU pro očkovací látky proti COVID-19, COM(2020) 245 final, 17. června 2020.

⁶⁹ [Sdělení Komise](#) – Dočasný rámec pro posuzování antimonopolních otázek souvisejících se spoluprací podniků, která reaguje na naléhavou situaci vyplývající ze současného rozšíření onemocnění COVID-19, C(2020) 3200 final.

⁷⁰ [Manifesto for EU Covid-19 Research](#), vyhlášený za účelem maximalizace dostupnosti výsledků výzkumu v boji proti COVID-19, doposud podpořilo více než 600 organizací (jako jsou univerzity, výzkumné ústavy, soukromé společnosti, včetně malých a středních podniků, a organizace občanské společnosti) a více než 1 800 jednotlivců z celé Evropy i mimo ni.

patentovaný vynález bez souhlasu vlastníka patentu. Toto řízení může být zkráceno v případě mimořádné situace ve státě. V kombinaci s prohlášením z Dauhá k dohodě o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví a veřejném zdraví je jasné, že každý člen Světové obchodní organizace má nejen právo vydávat nucené licence, ale také možnost svobodně stanovit důvody pro vydávání těchto licencí.

V Evropě se nucené licence řídí převážně vnitrostátním právem⁷¹. Komise vyzývá členské státy, aby zajistily, že nástroje, které mají, jsou co možná nejúčinnější, např. zavedením zrychlených řízení pro vydávání nucených licencí ve stavu nouze. Kromě toho vidí nutnost silnější koordinace v této oblasti, aby nedocházelo k narušujícím vlivům na inovace a obchod. **Včasná koordinace a sdílení informací** mezi členskými státy, např. o době platnosti těchto licencí a licenčních poplatcích, by měly pomoci zajistit maximální přínosy a zároveň vyloučit nadměrné narušení. Komise společně s členskými státy prozkoumá možnost vytvoření koordinačního mechanismu pro stav nouze, který by byl urychleně spuštěn, když budou členské státy zvažovat vydání nucené licence.

- *Usnadnění poskytování licencí na duševní vlastnictví díky větší transparentnosti, zejména pokud jde o autorské právo*

Aby se usnadnilo poskytování licencí a sdílení duševního vlastnictví, je nutná **větší transparentnost u vlastnického práva a správy** všech druhů duševního vlastnictví. V oblasti patentů bude jednotný patent představovat skutečný pokrok.

Používání **vysoce kvalitních metadat a nových technologií**, jako je blockchain, by také mohlo pomoci dosáhnout větší transparentnosti a lepší správy práv, zejména v oblasti **autorských práv**, a lepší identifikace vlastníků práv⁷².

Komise zahajuje studii o autorském právu a nových technologiích, která se zaměří na správu údajů v rámci autorského práva a umělé inteligenci. Výsledky studie by měly být k dispozici v roce 2021. Komise dále spolupracuje s příslušnými zúčastněnými stranami za účelem podpory kvality údajů v rámci autorského práva a dosažení dobře fungující **„infrastruktury autorských práv“**⁷³ (např. zlepšení spolehlivých a aktualizovaných informací o držitelích práv, podmínkách a příležitostech k poskytnutí licence)⁷⁴.

- *Patenty na standardizovanou technologii*

Patenty na standardizovanou technologii (SEP) jsou patenty na technologie začleněné do standardů. Počet patentů SEP a počet vlastníků těchto patentů se zvyšuje (např. u standardů v oblasti mobilní konektivity bylo Evropskému ústavu pro telekomunikační normy ohlášeno více než 25 000 skupin patentů⁷⁵ stále větší skupinou držitelů patentů SEP, přičemž nově se objevující technologické standardy často obsahují také patenty SEP). Patenty SEP hrají zásadní roli ve vývoji 5G a internetu věcí. Digitální propojení předmětů, zařízení, čidel a věcí každodenní potřeby s aplikacemi, od propojených automobilů přes zdravotnictví, energetiku až po inteligentní města, vyžaduje interoperabilní řešení vycházející z norem.

⁷¹ Jedinou výjimkou je [nařízení \(ES\) č. 816/2006](#), které u nucených licencí stanoví zvláštní režim, jimž se provádí článek 31bis dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), a které se týká výroby farmaceutických přípravků na vývoz do zemí, které mají problémy v oblasti veřejného zdraví.

⁷² Viz také [dokument Rady 15016/19](#) „Developing the Copyright Infrastructure - Stocktaking of work and progress under the Finnish Presidency“.

⁷³ Soubor pravidel, technologií a institucí, jež představují rámec činností při správě údajů v rámci kreativních odvětví.

⁷⁴ Viz [„SMART 2019/0038](#) – Studie o autorském právu a nových technologiích: správa údajů v rámci autorského práva a umělé inteligence“.

⁷⁵ [Landscape study of potentially essential patents disclosed to ETSI, 2020](#).

V této souvislosti je zcela zásadní mít stabilní, efektivní a spravedlivá pravidla upravující poskytování licencí na patenty SEP. I přes pokyny uvedené ve sdělení o patentech SEP z roku 2017⁷⁶ je pro některé podniky stále obtížné dohodnout se na poskytování licencí na patenty SEP. Často to může vést ke sporům, v nichž majitelé patentů tvrdí, že jejich patent SEP byl porušen, a druhá strana si stěžuje, že majitel patentu stanovil v licenční smlouvě nespravedlivé podmínky. Ačkoli se v současné době největší spory zjevně vyskytují v automobilovém odvětví, mohou se dále rozšiřovat, neboť poskytování licencí na patenty SEP je důležité také v ekosystémech zdravotnictví, energetiky, inteligentní výroby, v digitálním ekosystému a ekosystému elektroniky⁷⁷.

Komise v dohledné době zprostředkuje odvětvové iniciativy, které mají omezit tření a spory mezi aktéry v konkrétních odvětvích.

Současně bude Komise na základě zkušeností z roku 2017 zvažovat **reformy**, které by dále objasnily a zlepšily rámec upravující vyhlášení a poskytování licencí na patenty SEP a jejich vymáhání. Komise např. prozkoumá tvorbu nezávislého systému ověření nezbytnosti prováděných třetí stranou s cílem zvýšit právní jistotu a snížit náklady na soudní spory⁷⁸. Možné reformy zohlední zkušenosti s pokyny uvedenými ve sdělení k patentům SEP z roku 2017 a z jednání s příslušnými zúčastněnými stranami.

- *Podpora sdílení údajů*

Jak je uvedeno v evropské strategii pro data⁷⁹, kterou Komise nedávno zveřejnila, potřebuje EU pevný **rámec, který podnikům umožní vytvářet data, přistupovat k nim, sdílet je a využívat je**. Mezi lety 2018 a 2025 se hodnota hospodářství EU založeného na datech téměř ztrojnásobí, v roce 2025 dosáhne 829 miliard EUR a bude představovat 5,8 % HDP EU⁸⁰. Vzhledem k tomu, že některé údaje mohou být chráněny právy duševního vlastnictví nebo jako obchodní tajemství, Komise v současné době hodnotí rámec duševního vlastnictví, aby zajistila rovnováhu mezi potřebou podporovat sdílení údajů (např. pro usnadnění přístupu a využívání údajů malými a středními podniky, pro usnadnění oprav) a potřebou zajistit ochranu právních zájmů.

Podpora sdílení údajů vyžaduje bezpečné prostředí, kde mohou podniky i nadále investovat do vytváření a sběru údajů a přitom je sdílet bezpečným způsobem, přičemž si mohou být jisty, že jejich citlivé obchodní údaje nebudou získány, použity nebo zpřístupněny nezákonně. **Směrnice o obchodním tajemství**⁸¹ již poskytuje účinné nástroje na ochranu, může být ale nutné vyjasnit její oblast působnosti, např. jaký druh údajů nebo souborů údajů představuje „obchodní tajemství“, zda mohou stávající výjimky podporovat zelenou⁸² ekonomiku založenou na datech a zda a jak mohou být nástroje, které směrnice nabízí,

---

⁷⁶ [Sdělení Komise](#) – Stanovení přístupu EU k patentům, jejichž využití je nezbytné k dodržení technických norem, COM(2017) 712 final, 29. listopadu 2017.

⁷⁷ Stejně jako v inteligentním zdravotnictví, inteligentní energetice a internetu věcí.

⁷⁸ [Pilot study for essentiality assessment of Standard Essential Patents report](#)

⁷⁹ [Sdělení Komise](#) – Evropská strategie pro data, (COM)2020 66 final, 19. února 2020.

⁸⁰ Viz [informativní přehled o evropské strategii pro data](#).

⁸¹ [Směrnice \(EU\) 2016/943](#) o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství) před jejich neoprávněným získáním, využitím a zpřístupněním.

⁸² Například v odvětví inkoustových náplní a tonerů do tiskáren vznášeli zejména výrobci originálního příslušenství nejrůznější argumenty proti výrobě jejich výrobků třetími stranami, přičemž nezávislí výrobci tohoto příslušenství (zejména malé a střední podniky) nemají k dispozici zdroje, aby vedli soudní řízení proti velkým výrobcům originálního příslušenství, a to ani v případech, že podnikají v souladu se zákonem. Toto vnímané riziko může mít odrazující účinek na menší společnosti, které by rády začaly podnikat v odvětví repasování. Viz: Study on the implementation of product design requirements set out in Article 4 of the WEEE Directive. The case of re-usability of printer cartridges: final report. Kling et al, pro Evropskou komisi GŘ pro životní prostředí, 2018.

použity k účinnému boji s nezákonným nabýváním, užíváním a zpřístupňováním údajů a souborů údajů. S cílem vyjasnit tyto záležitosti a určit osvědčené postupy zahájila Komise studii s konkrétním zaměřením na strategická odvětví, včetně zdravotnictví a automobilového průmyslu. Podle výsledků a v rámci zákona o údajích⁸³ Komise zváží, zda je nutné další opatření, např. cílené pokyny.

Směrnice o databázích⁸⁴ zajišťuje ochranu svého druhu u databází, které jsou výsledkem podstatných investic. Nedávné hodnocení⁸⁵ ukázalo, že i když směrnice o databázích přináší přidanou hodnotu, mohla by být přepracována, aby se usnadnil přístup k údajům a jejich používání. V souladu s evropskou strategií pro data provede proto Komise přezkum této směrnice, zejména s cílem usnadnit sdílení strojově vytvářených údajů a údajů vytvářených v souvislosti s nástupem internetu věcí a obchodování s nimi. Přezkum proběhne současně s aktem o údajích⁸⁶ a bude zohledňovat iniciativy zaměřené na sdílení údajů v oblasti antimonopolního práva⁸⁷.

Aby se usnadnilo poskytování licencí a sdílení duševního vlastnictví, Komise:

- zajistí **dostupnost kritického duševního vlastnictví v dobách krize**, včetně dostupnosti prostřednictvím nových nástrojů pro vydávání licencí a systému koordinace vydávání nucených licencí (2021–2022),
- zlepší **transparentnost a předvídatelnost poskytování licencí na patenty SEP** prostřednictvím podporování odvětvových iniciativ v nejpostiženějších odvětvích, v kombinaci s možnými reformami právních předpisů, v případě potřeby včetně reforem správních předpisů, s cílem vyjasnit a zlepšit rámec pro patenty SEP a nabídnout účinné nástroje pro zajištění transparentnosti (první čtvrtletí 2022),
- podpoří **přístup k údajům a jejich sdílení** při současné ochraně oprávněných zájmů prostřednictvím vyjasnění některých klíčových ustanovení směrnice o obchodním tajemství a přezkumu směrnice o databázích (třetí čtvrtletí 2021).

5. BOJ S PORUŠOVÁNÍM PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

Součástí dobře fungujícího systému duševní vlastnictví je účinné vymáhání práva. Komise i nadále pečlivě **sleduje uplatňování směrnice při vymáhání práv duševního vlastnictví**⁸⁸, aby byla zajištěna účinná a vyvážená soudní ochrana. Ve spolupráci s členskými státy a zúčastněnými stranami uskutečňuje nedávné pokyny Komise⁸⁹, např. s cílem zajistit, aby byly při splnění všech podmínek, včetně podmínky proporcionality, uplatňovány zdržovací žaloby jednotně a účinně ve všech členských státech.

⁸³ Evropská strategie pro data předpokládá zkoumání nutnosti legislativního opatření u záležitostí, které ovlivňují vztahy mezi aktéry v hospodářství založeném na datech, aby bylo motivováno sdílení dat mezi různými sektory. Tyto záležitosti (např. sdílení dat mezi podniky a veřejnou správou, sdílení dat mezi podniky prostřednictvím užívacích práv na společně vytvořená data) by mohly být upraveny v aktu o údajích (2021).

⁸⁴ [Směrnice 96/9/ES](#) o právní ochraně databází.

⁸⁵ [Hodnocení Směrnice 96/9/ES](#) o právní ochraně databází, SWD(2018) 147 final.

⁸⁶ [Pracovní program Komise na rok 2021](#).

⁸⁷ Sdílení údajů představuje výměnu informací, jež musí probíhat podle antimonopolních pravidel stanovených v horizontálních pokynech Komise, které vysvětlují, jaké druhy informací mohou být sdíleny. Při stávajícím přezkumu těchto pokynů bude zvažováno, zda jsou nutné pokyny pro sdílení dat u nových forem spolupráce ve výzkumu a vývoji. Komise rovněž zváží, zda jsou nutné další pokyny k tomu, kdy může být nařízen přístup k údajům podle doktríny základních infrastruktur.

⁸⁸ [Směrnice 2004/48/ES](#) o dodržování práv duševního vlastnictví.

⁸⁹ [Pokyny k některým aspektům směrnice 2004/48/ES](#) o dodržování práv duševního vlastnictví, COM(2017) 708 final, 29. listopadu 2017.

V oblasti patentů by zavedení Jednotného patentového soudu mělo usnadnit a zjednodušit vymáhání patentového práva.

Pokud jde o boj s paděláním a pirátstvím, vidí Komise jednoznačnou potřebu zintenzivnit úsilí. Dovozy padělaného zboží a nedovolených napodobenin do EU dosáhly v roce 2016 121 miliard EUR, což představuje 6,8 % dovozu do EU (v porovnání s 5 % dovozu do EU v roce 2013)⁹⁰. Přítomnost padělaných výrobků na trhu EU působí každoročně přímé ztráty obrátu ve výši 50 miliard EUR a přímé ztráty 416 000 pracovních míst⁹¹. Představuje také závažné hrozby pro zdraví, bezpečnost a zabezpečení pro spotřebitele (např. padělané ochranné roušky)⁹² a má negativní dopady na životní prostředí⁹³.

Na internetu se objevily nové formy porušování práv duševního vlastnictví, jako jsou kybernetické krádeže obchodních tajemství (představující v EU ztráty odhadované na 60 miliard EUR⁹⁴), nezákonná televize přes internetový protokol (IPTV) a jiné formy nezákonného (živého) streamování. Představují zvláštní výzvy pro výrobní, tvůrčí a kulturní odvětví i pro sportovní sektor.

Komise již oznámila, že do konce roku **vyjasní a aktualizuje odpovědnost online platform** a odstraní demotivační faktory u dobrovolných činností k řešení nezákonného obsahu, zboží nebo služeb, které zprostředkovávají. Cílem nadcházejícího návrhu balíčku aktu o digitálních službách bude harmonizovat soubor konkrétních, závazných a přiměřených povinností pro digitální služby, vymáhaných posíleným rámcem dohledu⁹⁵.

Kromě toho **je třeba významně posílit kapacitu donucovacích orgánů**. Boj proti paděláním a pirátství se musí stát vyšší prioritou. Komise vyzývá členské státy a Radu, aby zařadily trestné činy v oblasti duševního vlastnictví mezi priority příštího politického cyklu EU – evropské multidisciplinární platformy pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti (EMPACT)⁹⁶ – na období 2022–2025. Plánuje posílit vymáhání práv duševního vlastnictví na úrovni EU prostřednictvím rozšíření mandátu Komise a jeho předáním Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (dále jen „OLAF“), aby tento úřad nejen bránil vstupu padělaného zboží na jednotný trh, ale aby také mohl jednat proti nezákonné výrobě padělaných výrobků v EU⁹⁷. Komise rovněž vybízí všechny příslušné zúčastněné strany, aby pokračovaly ve výměnách s Europolem s cílem dále zlepšit celkové posouzení hrozeb a podpořit účinná a koordinovaná opatření proti trestné činnosti v oblasti duševního vlastnictví.

Komise rovněž podpoří celní orgány členských států při zlepšování řízení rizik a opatření proti podvodům, zejména prostřednictvím vytvoření funkcí datové analýzy na úrovni EU, lepším vybavením členských států prostředky pro celní kontrolu a posílením spolupráce v rámci EU i s celními orgány partnerských zemí⁹⁸.

Komise posílí spolupráci mezi všemi zapojenými aktéry – držiteli práv, dodavateli, různými prostředníky (např. online platformami, sociálními médii, reklamním průmyslem, platebními službami, registrátory/registry doménových jmen a přepravními a logistickými

⁹⁰ [Trends in trade in counterfeit and pirated goods](#), OECD a EUIPO, 2019.

⁹¹ [Status Report on IPR infringement](#), EUIPO 2020: průměrné roční hodnoty, 2013–2017.

⁹² [Qualitative study on risks posed by counterfeits to consumers](#), EUIPO 2019.

⁹³ Viz činnosti provedené za pomoci Evropského úřadu pro boj proti podvodům, např. zabavení 550 tun nelegálních nebo padělaných pesticidů v roce 2019 v rámci operace „Silver Axe IV“ (viz [tisková zpráva](#)).

⁹⁴ [The scale and impact of industrial espionage and theft of trade secrets through cyber](#), 2018.

⁹⁵ Viz [veřejná konzultace](#) zahájená 2. června 2020 a následná opatření.

⁹⁶ [Evropská multidisciplinární platforma pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti](#).

⁹⁷ [Sdělení Komise](#) – Dlouhodobý akční plán pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu, COM(2020) 94 final, s. 11–12, 10. března 2020.

⁹⁸ Viz [Celní akční plán](#), COM(2020) 581 final, 28. září 2020.

společnostmi) a veřejnými donucovacími orgány (včetně správních orgánů, celních orgánů, policie, orgánů dozoru nad trhem a státními zástupci), aby zamezila pirátství a padělání. Za tímto účelem vytvoří **soubor opatření EU proti padělání**, která budou vycházet mimo jiné z oznámených postupů a zásad vypracovaných v souvislosti s různými odvětvovými iniciativami⁹⁹. Tento soubor opatření vyjasní úlohy a odpovědnosti a určí způsoby, jak zajistit spolupráci. Základním prvkem je sdílení příslušných údajů o výrobcích a prodejcích v souladu se zákonem EU o ochraně osobních údajů, což může vyžadovat další pokyny¹⁰⁰. Soubor opatření bude také podporovat využívání nových technologií, jako je rozpoznávání snímků, umělá inteligence a blockchain¹⁰¹. Ve vhodných případech bude soubor opatření doplněn referenčními hodnotami, aby bylo možné měřit pokrok.

Na základě úspěchu konkrétních preventivních a represivních opatření proti padělaným výrobkům souvisejícím s onemocněním COVID-19¹⁰² Komise podpoří **kampaně** za účelem boje proti vstupu nejškodlivějších padělků pro spotřebitele¹⁰³ na trh.

Hospodářský dopad kybernetických krádeží obchodních tajemství by pak mohl být zásadně snížen **podporou povědomí o kybernetické bezpečnosti a dovednou správou duševních práv**. V souladu se svými dovednostmi v oblasti kybernetické bezpečnosti a osvětovými aktivitami v rámci strategie bezpečnosti unie¹⁰⁴ rozvine Komise společně s členskými státy EUIPO a podnikatelskou sférou informační nástroje a cílené pokyny, které zvýší odolnost podniků EU (a zejména malých a středních podniků) proti kybernetickým krádežím obchodních tajemství.

V boji proti porušování práv duševního vlastnictví Komise:

- vyjasní a aktualizuje **odpovědnost digitálních služeb, zejména na online platformách**, prostřednictvím aktu o digitálních službách (čtvrté čtvrtletí 2020),
- posílí úlohu úřadu OLAF v boji proti padělání a pirátství (2022),
- **vytvoří soubor opatření EU proti padělání**, v němž budou stanoveny zásady pro společná opatření, spolupráci a sdílení dat mezi majiteli práv, prostředníky a donucovacími orgány (druhé čtvrtletí 2022).

6. ROVNÉ PODMÍNKY NA CELOSVĚTOVÉ ÚROVNI

Duševní vlastnictví hraje významnou úlohu v obchodě a investicích i v našich vztazích se zeměmi mimo EU. Na odvětví s intenzivním využitím práv duševního vlastnictví připadá 93

⁹⁹ Viz např. nedávno zveřejněné zprávy o tom, jak fungují [Memorandum of Understanding on the sale of counterfeit goods on the internet](#) a [Memorandum of Understanding on online advertising and IPR](#).

¹⁰⁰ Také dále se rozšiřující [portál pro vymáhání práv duševního vlastnictví](#), spravovaný úřadem EUIPO, umožní účinnější výměnu údajů mezi všemi příslušnými aktéry. Rozšíření zahrne např. začlenění údajů o právech duševního vlastnictví, které ještě nejsou na portálu uváděny, jako jsou odrůdová práva a zeměpisná označení.

¹⁰¹ Viz například [Fórum Blockathon proti padělání](#) Evropského střediska pro sledování porušování práv duševního vlastnictví, jehož cílem je budovat společnou infrastrukturu blockchainu, kde se budou moci spojit všechny strany (zprostředkovatelé, držitelé práv a donucovací orgány) a sdílet údaje za účelem ochrany dodavatelských řetězců proti infiltraci padělaného zboží.

¹⁰² Viz: [OLAF launches enquiry into fake COVID-19 related products](#). Viz také: [Přehled](#) nezákonných činností a opatření a [Podvody zneužívající situaci kolem pandemie COVID-19](#).

¹⁰³ Evropské spotřebitelské centrum pracuje na vzdělávacím materiálu, který má zvýšit informovanost spotřebitelů o rizicích padělaného zboží. [Typy a triky pro spotřebitele](#) a [Zpráva Sítě evropských spotřebitelských center o padělání](#).

¹⁰⁴ Strategie bezpečnosti unie, COM(2020) 605 final (strana 25).

% celkového vývozu zboží z EU do zbytku světa.¹⁰⁵ Aktiva v oblasti duševního vlastnictví používá stále více zemí na světě ke zvýšení svého rozvoje a vnitrostátní konkurenceschopnosti. Politiky v oblasti ochrany duševního vlastnictví nabývají na geopolitickém významu¹⁰⁶.

Naše podniky potřebují, aby se mohly spolehnout na stabilní rovné podmínky na celém světě, když soutěží v zahraničí. Důkazy¹⁰⁷ však ukazují, že naše podniky stále čelí velkým problémům při působení v zemích mimo EU, včetně slabých pravidel ochrany a vymáhání duševního vlastnictví, nuceného transferu technologií a dalších nekalých praktik, jako jsou omezení vlastnického práva na duševní vlastnictví u výsledků společného výzkumu, velmi široké extraterritoriální žaloby na zdržení se jednání a kybernetické krádeže.

EU se svým velkým jednotným trhem má jedinečnou možnost určovat globální standard v oblasti duševního vlastnictví. Může a bude pokračovat v boji za stabilní a účinný globální rámec duševního vlastnictví. Zároveň se potřebujeme **lépe chránit před krádežemi duševního vlastnictví**, špionáží a dalším zneužitím duševního vlastnictví, které má původ v zemích mimo EU, ale postihuje naše evropské trhy. Členské státy by rovněž měly věnovat zvláštní pozornost účinné ochraně duševního vlastnictví v kritických technologiích, aby zajistily naši odolnost ve strategických odvětvích.

Aby toho Komise dosáhla, přijme tato opatření:

V souvislosti s **dohodami o volném obchodu** bude Komise i nadále prosazovat ambiciózní kapitoly o duševním vlastnictví s vysokými standardy ochrany, aby zajistila rovné podmínky pro unijní podniky a posílila ekonomický růst. Bude usilovat o úplné provedení ustanovení o duševním vlastnictví ve stávajících dohodách o volném obchodu, včetně řešení sporů, případně využití nařízení o dodržování obchodních dohod, jakmile bude změněno.

Komise v plné míře využije **dialogy o duševním vlastnictví** s hlavními obchodními partnery a dalšími prioritními zeměmi, jako jsou Spojené státy, Čína, Jižní Korea, Thajsko, Turecko a Brazílie, aby podpořila reformy, a dále rozšíří dosah svých klíčových programů v oblasti duševního vlastnictví nabízejících technickou spolupráci v Číně, jihovýchodní Asii a Latinské Americe.

Komise i nadále podpoří celosvětové rovné podmínky a zároveň zintenzivní úsilí, aby ochránila podniky EU proti nekalým praktikám. Jako páku využije **kontrolní seznam v oblasti padělání a pirátství**¹⁰⁸, v němž jsou uvedeny trhy a poskytovatelé služeb, kteří se údajně zapojují do padělání a pirátství nebo jej usnadňují či z něj těží, a **zprávu o třetích zemích**¹⁰⁹, v níž jsou označeny třetí země, kde stav ochrany a prosazování práv duševního vlastnictví (online i offline) vzbuzuje největší obavy. Kontrolní seznam i zpráva budou pravidelně aktualizovány a opatření k řešení zjištěných nedostatků budou pečlivě sledována.

Dále Komise vyzvala ve svých pokynech z března 2020 týkajících se přímých zahraničních investic a ochrany strategických aktiv Evropy všechny členské státy EU, aby plně využívaly své **mechanismy prověřování zahraničních investic**, a ty členské státy, které v současnosti nemají mechanismus prověřování, aby zřídily plnohodnotný mechanismus prověřování za účelem řešení příslušných aspektů bezpečnosti a veřejného pořádku u

¹⁰⁵ [2019 Status report on IPR infringement](#), Evropské středisko pro sledování porušování práv duševního vlastnictví, 2019.

¹⁰⁶ Viz např. [deklarace přijatá zeměmi G7](#) v roce 2019.

¹⁰⁷ [Zpráva Komise](#) o ochraně a prosazování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích, SWD(2019) 452 final/2.

¹⁰⁸ [SWD\(2018\) 492](#).

¹⁰⁹ [SWD\(2019\) 452](#).

přímých zahraničních investic, jež mohou zahrnovat kritická aktiva duševního vlastnictví v Evropské unii¹¹⁰.

Komise rovněž vidí potřebu zajistit, aby všechny země mimo EU a jejich podniky hrály podle pravidel, včetně případů, kdy spolupracují s evropskými výzkumnými organizacemi. Za tímto účelem se vypracují **nové rámcové podmínky pro mezinárodní spolupráci ve výzkumu s organizacemi v zemích mimo EU**. Ty zajistí spravedlivý celosvětový inovační ekosystém, který nenarušuje hospodářskou soutěž a je založen na rovných podmínkách a reciprocitě, a současně zachovávají vysoké etické standardy a vědeckou bezúhonnost. Za tímto účelem Komise stanoví pokyny pro zahraniční interference zaměřené na univerzity a vysokoškolské instituce v EU, aby zvýšila jejich povědomí o možné krádeži duševního vlastnictví při zapojení se do mezinárodní spolupráce (2021).

Z hlediska zahraniční politiky bude Komise ve spolupráci s vysokým zástupcem a členskými státy připravena použít dostupná omezující opatření proti soukromé i státem podporované **kybernetické špiónáži** zaměřené na získání špičkových evropských aktiv v oblasti duševního vlastnictví¹¹¹.

Je nanejvýš důležité, aby **EU vystupovala silně a jednotně na světových fórech**, jako je Světová organizace duševního vlastnictví, Světová obchodní organizace (WTO), Mezinárodní unie pro ochranu nových odrůd rostlin (UPOV), Světová zdravotnická organizace (WHO) a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Komise bude ve spolupráci s členskými státy a dalšími zúčastněnými stranami hledat a hájit celosvětové standardy ochrany duševního vlastnictví a nejlepší možná řešení nových výzev, jako je potřeba zajistit spravedlivý přístup k léčbě, vakcínám a diagnostice v boji proti onemocnění COVID-19. Debata Světové organizace duševního vlastnictví o důsledcích umělé inteligence pro duševní vlastnictví je další jedinečnou příležitostí pro Evropu, aby uplatnila vliv v okamžiku, kdy ještě probíhá vytváření pravidel, což může mít dlouhodobý dopad na probíhající digitální transformaci světového hospodářství.

Aby Komise ochránila hodnotu značek, zváží **přistoupení EU k Singapurské smlouvě o známkovém právu**. Komise bude ve spolupráci s mezinárodními partnery chránit zeměpisná označení na celém světě prostřednictvím mnohostranného Lisabonského registru Světové organizace duševního vlastnictví. Rovněž posílí svou účast na globálních internetových fórech, aby mezinárodní systém doménových jmen (DNS) plně respektoval práva duševního vlastnictví, včetně zeměpisných označení, a zajistí, aby se ochrana duševního vlastnictví vhodně promítla také do zásad týkajících se řízení prostoru doménových jmen a přístupu k informacím o registrovaných subjektech (údaje „Whois“). V oblasti **autorského práva** bude Komise pokračovat v aktivní účasti na jednáních Světové organizace duševního vlastnictví s cílem dosáhnout dohody o nové úmluvě zajišťující mezinárodní ochranu **rozhlasovým** organizacím. Bude rovněž usilovat o to, aby EU ratifikovala **Pekingskou smlouvu Světové organizace duševního vlastnictví** (kterou EU podepsala v roce 2013), jež uděluje mezinárodní ochranu audiovizuálním představením.

Komise i nadále pomáhá evropským podnikům v zahraničí. Vedle stávajících mezinárodních **asistenčních služeb pro ochranu duševního vlastnictví určených pro malé a střední podniky** v Číně, jihovýchodní Asii a Latinské Americe¹¹² zahájí (začátkem

---

¹¹⁰ [Sdělení Komise](#) – Pokyny pro členské státy týkající se přímých zahraničních investic a volného pohybu kapitálu ze třetích zemí a ochrany evropských strategických aktiv před začátkem používání nařízení (EU) 2019/452 (nařízení o prověřování přímých zahraničních investic) (2020/C 99 I/01). Například technologie pro výrobu osobních ochranných prostředků nebo budoucích vakcín.

¹¹¹ [Rozhodnutí Rady \(SZBP\) 2020/1127](#).

¹¹² [International IP SME Helpdesk](#).

roku 2021) provoz nová asistenční služba pro ochranu duševního vlastnictví určená pro malé a střední podniky, která bude pomáhat evropským společnostem v Indii.

Dále pak Komise zintenzivní své úsilí, aby nabídla kvalifikovanou technickou pomoc a **pomohla tak rozvojevým zemím** maximálně využívat duševní vlastnictví k podpoře jejich hospodářského růstu. Například v rámci akčního plánu pro práva duševního vlastnictví pro Afriku Komise podpoří lepší vytváření, ochranu a správu duševního vlastnictví (včetně zeměpisných označení¹¹³) na tomto kontinentu¹¹⁴.

7. SPOLUPRÁCE S ČLENSKÝMI STÁTY A ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI

Komise spoléhá na Evropský parlament a Radu, jakož i na všechny zúčastněné strany, že budou podporovat tento akční plán a pomáhat při jeho provádění a provádění různých opatření, jež zahrnuje.

Vyzývá také členské státy, aby si vypracovaly své **vnitrostátní politiky a strategie v oblasti duševního vlastnictví** v souladu s cíli stanovenými v tomto akčním plánu a stanovily lepší ochranu a prosazování duševního vlastnictví jako prioritu při svém vlastním úsilí o dosažení hospodářské obnovy.

Komise rovněž podnítl debatu mezi všemi důležitými aktéry, zejména v příslušných průmyslových ekosystémech, aby lépe propojila politiku v oblasti duševního vlastnictví s měnící se realitou a potřebami průmyslu EU, a to v souladu se zprávou Komise o strategickém výhledu¹¹⁵ a jejím pořadem jednání. Aby těchto cílů dosáhla, povede Komise pravidelné diskuse o problémech spojených s duševním vlastnictvím v rámci stávajících akcí a fór, na nichž se vytváří průmyslová politika.

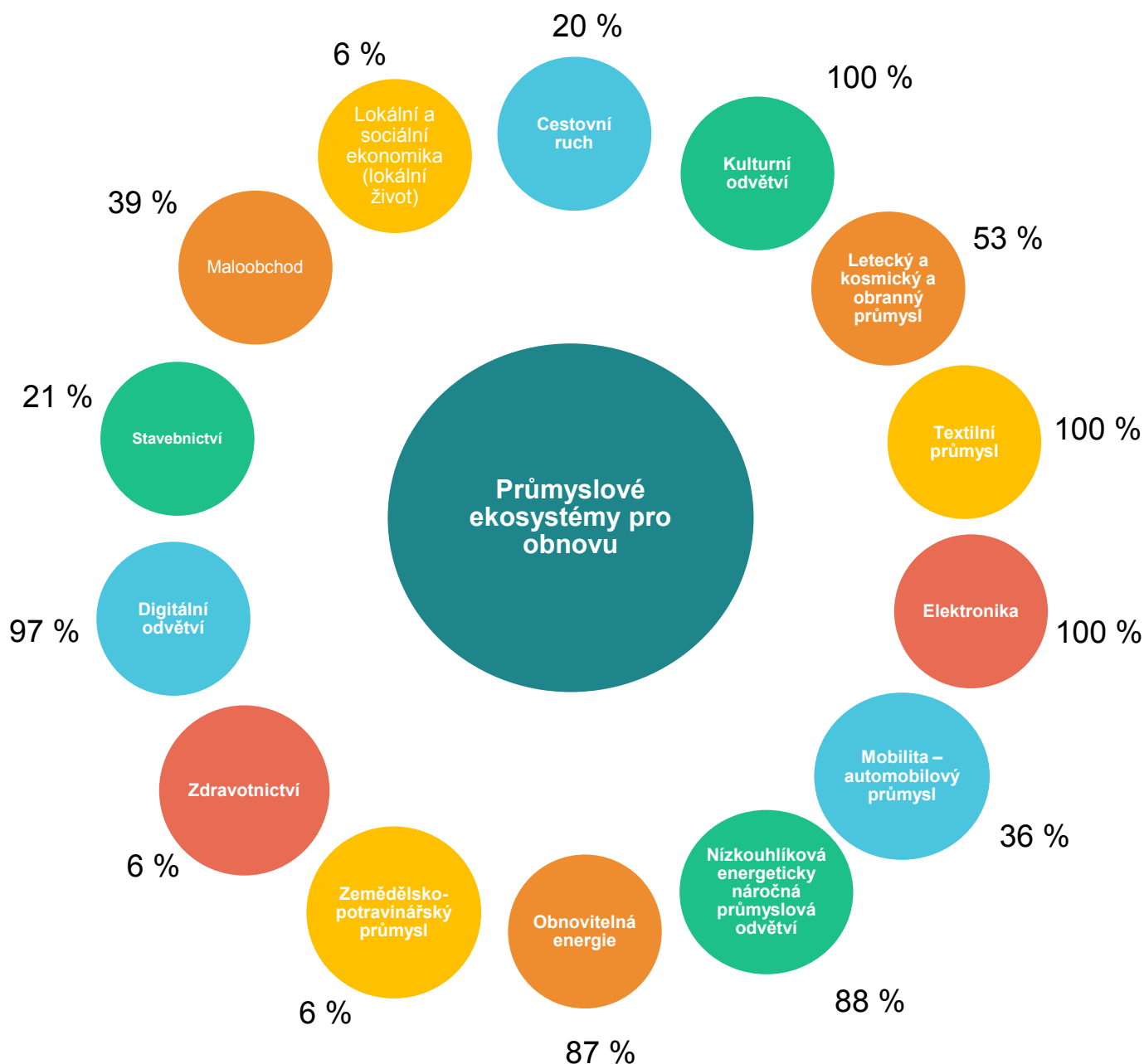
¹¹³ [Kontinentální strategie pro zeměpisná označení v Africe na období 2018–2023.](#)

¹¹⁴ [Partnerství Afrika-EU.](#)

¹¹⁵ [Zpráva o strategickém výhledu 2020.](#)

DODATEK I

PRÍSPĚVEK ODVĚTVÍ S INTENZIVNÍM VYUŽITÍM PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ K ZAMĚSTNANOSTI V PRŮMYSLOVÝCH EKOSYSTÉMECH

Zdroj: Výpočty úřadu EUIPO a Evropské komise na základě údajů ve studii odvětví s intenzivním využitím práv duševního vlastnictví a údajů o hospodářské výkonnosti v EU, Evropský patentový úřad a EUIPO 2019.

Tento graf znázorňuje příspěvek odvětví s intenzivním využitím práv duševního vlastnictví k zaměstnanosti v jednotlivých průmyslových ekosystémech. Vysvětluje to například zdnalivě nízký příspěvek práv duševního vlastnictví v ekosystému zdravotnictví. Farmaceutický průmysl a odvětví výroby zdravotnických prostředků, která práva duševního vlastnictví využívají velmi intenzivně, přispívají pouze 6 % k zaměstnanosti, zatímco ostatní

odvětví, jako jsou nemocnice a zdravotní péče, práva duševního vlastnictví intenzivně nevyužívají.

Jde o příspěvek společností vlastnících práva duševního vlastnictví k zaměstnanosti v EU. Jako takový ukazuje částečný obrázek vlivu práv duševního vlastnictví na hospodářství. Neodráží širší dopad práv duševního vlastnictví na společnosti, které samy nemusí vlastnit práva duševního vlastnictví, ale používají vstupy chráněné těmito právy ve svých výrobcích nebo službách (např. nabyvatelé franšízy, držitelé technologických licencí, subdodavatelé, pohostinství nebo maloobchodní odvětví při sdílení produktů kulturních odvětví).